

faaet sin faste Form. Jeg tror, at hvis det var gaaet saaledes for os, vilde det være blevet en Ulykke. Vi havde saa haft Agerbruget ikke alene som Hovederhverv, men som saa godt som det eneste større Erhverv, selvfølgelig ved Siden af Handel og Søfart, og hele vor økonomiske Stilling her i Landet vilde da være uadskillelig forbunden med Agerbrugets økonomiske Stilling. Se vi saa tilbage i vor Historie, hvorledes det er gaaet Landbruget, hvorledes det har været underkastet store Rystelser, saa tror jeg, at disse Rystelser vilde have virket i endnu langt højere Grad paa vort Land, end de allerede have gjort. Spørger man saa Nationaløkonomerne, hvad der i saadanne Tilfælde skulde ske, svare de: Saa maa den Befolkning, som ikke kan finde sit Underhold i det paagældende Land, selvfølgelig søge hen til andre Lande og der opnaa de Vilkaar, som Hjemlandet ikke selv kan give dem. Det er en Anvisning, der i mine Øjne har overordentlig lidt at betyde, for det første, fordi det er en Anvisning, som ingen Regering i Grunden kan lade gælde, men dernæst ogsaa, fordi jeg ikke kan se rettere, end at hvis det skulde være Reglen i Staternes økonomiske Liv, at man saaledes maatte modtage Overskuddet af det ene Lands Befolkning i det andet, alt efter som de økonomiske Forhold bleve undergivne Forandringer, vilde man gaa til en Beskyttelse, men under en anden Form, end den, man har valgt gennem Toldbeskyttelse, nemlig en Beskyttelse gennem skærpede Betingelser for Hjemstedsretten for at hindre Indvandringen, noget lignende, som de amerikanske Fristater ere i Færd med at komme til. Denne Beskyttelse vilde ganske sikkert være kommen frem, og nu vender jeg tilbage til det ærede 2det Medlem for 7de Kreds. Naar han opkastede det Spørgsmaal, hvad man vilde sige, hvis han nu var kommen med Toldbeskyttelse som en ny Tanke, saa vil jeg svare: Ja, men hvorledes vilde det have set ud i vort Land, naar man ikke havde haft Toldbeskyttelse, og Ideen derom var bleven fremsat. Det er disse Tankeeksperimenter, som man i det hele taget skal være meget varsom med, saafremt man vil bedømme Begreber som dem, der her er Tale om, eller Forhold i det hele taget ud fra en vis given Tilstand, uden at tænke paa, at den netop, hvis vi havde haft andre Forhold, ogsaa vilde være en anden. Men nu er det heldigvis saaledes, at i denne Kamp mellem Frihandels-

Beskyttelsesmænd ere Frihandelsmændene, hvor gramme i Hu de endogsaa ere paa Beskyttelsen, dog i Regelen saa skikkelige, at de slutte med at sige: Ja, vi have Beskyttelsen, og have vi den, erkende vi, at saa kunne vi ikke vende op og ned paa Tingene, saa maa vi beholde Beskyttelsen i alt Fald i det nødvendige Omfang, og saaledes ere jo ogsaa Udtalelserne faldne her i Salen. Der er derfor saa meget mindre Grund til at komme ind paa almindelige Betragtninger, og det skal jeg altsaa heller ikke lade mig friste til. Selve Dommen om Beskyttelsessystemet i sin Almindelighed kan man rolig lade ligge, thi det, det gælder om, er netop, hvorledes man i det enkelte Tilfælde anvender Beskyttelsen. Det er dertil, Interessen knytter sig, og det er dette Spørgsmaal, som faar sin Betydning i den Debat, som nu finder Sted om Toldloven.

Saa skal jeg vende mig til det meget ærede 3dje Medlem for 9de Kreds (Estrup), som jo indledede Forhandlingerne her i Salen og blandt andet ogsaa som Indledning udtalte et Ønske om, at det maatte lykkes den nuværende Regering at gennemføre den forestaaende Toldreform. Jeg bringer i den Anledning det ærede Medlem en oprigtig Tak, der er ingen, fra hvem jeg heller vilde modtage et saadant Ønske end netop fra ham. Jeg haaber ogsaa paa, at det vil kunne lykkes at faa noget ud af Sagen denne Gang, naar vi da allesammen kunde mødes i det Ønske, som saaledes blev udtalt, at Arbejdet denne Gang ikke skal blive forgæves med Hensyn til Toldloven. Det ærede Medlem fremsatte dernæst forskellige almindelige Betragtninger, og gjorde da navnlig gældende, at med Hensyn til Beskyttelsen kom det an paa, at Toldlovsforslaget gav den fornødne Beskyttelse for den danske Produktionsvirksomhed. Heri er jeg selvfølgelig fuldstændig enig med det ærede Medlem, men jeg maa paa den anden Side sige, at fordi man saaledes er enig om Sagen i al sin Almindelighed, er man, tror jeg, ikke kommen ret langt. Det, det kommer an paa, bliver saa, hvorledes man vil stille sig ud fra denne almindelige Betragtning over for de enkelte Spørgsmaal, som foreligge. Og der vender jeg mig da først til Beskyttelsen for de nu bestaaende Produktionsvirksomheder. Her udtalte det ærede Medlem at det ikke var nok, at disse Virksomheder beholdt en Beskyttelse, der var tilstrækkelig til, at de lige kunde friste Livet, men at det tillige gjaldt om, at Beskyttelsen var saaledes, at de kunde føre et virkeligt Liv;